

Edunvalvontaa vai etusi valvontaa?

Säästöpankin webinaari 6.10.2021

Säästöpankin lakimies Petri Sahlberg

Toimintakyvyttömyys – mitä tapahtuu?

- Henkilö voi tulla toimintakyvyttömäksi esimerkiksi sairauden tai onnettomuuden vuoksi
- Puoliso tai lapset eivät voi hoitaa automaattisesti asioita
- Toisen puolesta toimimiseen tarvitaan aina virallinen valtuus
- Valtakirja, edunvalvontapäätös vai edunvalvontavaltakirja

Tavallinen valtakirja

- Yksilöity, kirjallinen valtuutus
- Jokaiseen toimeen oma valtakirja
- Ei voi antaa yleistä valtakirjaa kaikkien asioiden hoitamiseen
- Valtakirjaa ei voi antaa, kun on toimintakyvytön
- Valtakirja ei ole ikuinen – jos valtakirjan antaja on sellaisessa kunnossa, ettei voi valvoa valtuutettua tai peruuttaa sitä, ei valtakirja ole voimassa

Pysyvä edustamisoikeus

- Virallinen edunvalvonta, holhustoimilaki
  - Digi- ja väestötietoviraston (DVV) päätös tai käräjäoikeuden päätös
  - Yksityishenkilö: läheinen tai omainen tai virkamies
  - Hakemus edunvalvojan määräämiseksi / ilmoitus edunvalvojan tarpeessa olevasta henkilöstä
- Edunvalvontavaltuutus, laki edunvalvontavaltuutuksesta
  - Etukäteen laadittu asiakirja: edunvalvontavaltakirja
  - Nimetty henkilö / nimetyt henkilöt
  - Vahvistaminen voimaan tarpeen tullen Digi- ja väestötietovirastossa

Virallinen edunvalvonta vs. edunvalvontavaltuutus (1/2)

Virallinen edunvalvonta

- Edunvalvojan päättää viranomainen
- Lääkärinlausunto vaaditaan, henkilöä ja läheisiä kuullaan vahvistamisessa DVV:ssa
- Edunvalvojan kelpoisuus arvioidaan viranomaisessa
- Vahvistaminen 6-12 kuukautta

Edunvalvontavaltuutus

- Edunvalvontavaltuutetun nimeää henkilö etukäteen
- sairaus, henkinen toiminnan häiriintyminen, heikentynyt terveydentila tai muu vastaava syy JA sen vuoksi tullut kykenemättömäksi huolehtimaan asioistansa
- Lääkärinlausunto vaaditaan, valtuuttajaa ja läheisiä kuullaan vahvistamisessa DVV:ssa
- Ei arvioida kelpoisuutta – saa nimetä haluamansa henkilön
- Vahvistaminen 3 kuukautta

Virallinen edunvalvonta vs. edunvalvontavaltuus (2/2)

Virallinen edunvalvonta

- Kaikkien asioiden hoitaminen
- Luvanvaraisia oikeustoimia paljon. Lupa-asian käsittely voi kestää 2-3 kuukautta riippuen asiasta
- Vuositili tehtävä vuosittain Digi- ja väestötietovirastolle

Edunvalvontavaltuus

- Kaikkien asioiden hoitaminen
- Ei luvanvaraisia oikeustoimia
- Ei vuositilimenettelyä DVV:lle

Edunvalvontavaltakirjan muoto

- Laadittava kirjallisena laissa olevien muotomääräysten mukaisesti
- Valtuutetut nimettävä ja merkittävä vähintään nimi, syntymäaika ja osoite
- Yksi tai useampia valtuutettuja
- Ensisijainen, toissijainen ja varavaltuutettu
- Ulkopuolinen, esteetön valtuutettu
- Valtuuttajan on oltava sellaisessa kunnossa, että ymmärtää mitä allekirjoittaa

Toimiminen valtuutuksen vahvistamisen jälkeen

- Valtuutetuksi vahvistettu edustaa valtuuttajaa kaikissa valtakirjan kattamissa asioissa
- Ei tilivelvollisuutta perillisille eikä viranomaisille
- Salassapitovelvollisuus
- Erityiset määräykset ja ohjeet mahdollisia
- Rajoitukset, yhteispäätökset, luvanvaraisuus, tilivelvollisuus mahdollisia
- Omaisuuden lahjoittaminen mahdollista, jos yksilöity valtakirjassa
- Testamentista tai hallintaoikeudesta luopuminen mahdollista
- Kiireellisissä asioissa toimiminen: Valtuutettu voi valtuutuksen vahvistamista haettuaan ryhtyä valtuutuksen perusteella sellaisiin toimiin, jotka ovat välttämättömiä valtuuttajan turvaamiseksi vahingolta.

Yrittäjän toimintakyvyttömyys

- Edunvalvontavaltakirjan tekeminen enemmän kuin suositeltavaa
- Pitkät käsittelyajat aiheuttavat ongelmia yritystoiminnan jatkuvuuteen
- Valtuutetun valintaan kiinnitettävä erityistä huomiota
- Osakassopimus ja edunvalvontavaltakirja tarvitaan, kun useampia omistajia
- Valtuutettu voi jatkaa yritystoiminnan harjoittamista itse tai palkata toimitusjohtajan
- Voi myydä liiketoiminnan tai koko yrityksen, realisoida omaisuuden ja lopettaa yritystoiminnan
- Onko valtuutetulla oma intressi yrityksessä? Esteellisyys mietittävä

Yhteenveto

- Edunvalvontavaltakirja pitäisi kaikkien 18 vuotta täyttäneiden tehdä
- Edunvalvontavaltakirjan laatimisessa kannattaa käyttää asiantuntijaa
- Tarve jokaisella erilainen – voiko kaikilla olla samanlainen valtakirja?

Ennakkokysymyksiä

- Miten olisi järkevää huomioida edunvalvojalle korvaus valtuutetun tehtävästä?
- Voiko tehtävästä luopua ja miten sen voi tehdä?
- Voinko nimetä yhden kolmesta lapsestani edunvalvojakseni ilman kahden muun lapsen hyväksyntää?
- Miten saisin hienovaraisesti kerrottua vanhemmilleni, että saisin heidät tekemään edunvalvontavaltuutuksen.

Kiitos.

Säästöpankin lakimies Petri Sahlberg

p. 010 4309 881

petri.sahlberg@saastopankki.fi

Tulossa seuraavaksi webinaari ke 27.10. klo 17:

”Avioehto - rahan ja rakkauden viisas liitto”

➔ Ilmoittaudu [säästöpankki.fi/webinaarit](https://saastopankki.fi/webinaarit)

Katso myös aiempia webinaarejamme, mm.

”Testamentti - yksi elämäsi tärkeimmistä papereista”

➔ osoitteessa [säästöpankki.fi/webinaarit](https://saastopankki.fi/webinaarit)